

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6223/2567

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด
นาย ก. กับพวก

ผู้ร้อง
ผู้คัดค้าน

ป.พ.พ. มาตรา 715 (1)

พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 52

ผู้คัดค้านที่ 5 เป็นผู้รับจำนองทรัพย์สินโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน ผู้คัดค้านที่ 5 จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน ย่อมได้รับการคุ้มครองสิทธิของตนก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งให้นำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไปคืนให้แก่ผู้เสียหายหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 52 วรรคหนึ่ง (ที่แก้ไขใหม่) จึงต้องนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวไปชำระหนี้ให้แก่ผู้คัดค้านที่ 5 ก่อนนำเงินไปคืนให้แก่ผู้เสียหาย

ป.พ.พ. มาตรา 715 บัญญัติว่า "ทรัพย์สินซึ่งจำนองยอมเป็นประกันเพื่อการชำระหนี้กับทั้งค่าอุปกรณ์ต่อไปนี้ด้วย คือ (1) ดอกเบี้ย..." โดยไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสีย ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยของหนี้ที่ค้างชำระจนถึงวันขายทอดตลาดเท่านั้น การกำหนดให้ผู้คัดค้านที่ 5 ได้รับดอกเบี้ยจนถึงวันขายทอดตลาดเท่านั้น ย่อมไม่ชอบด้วยเหตุผลในการที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย ผู้คัดค้านที่ 5 จึงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ต้นเงินที่ค้างชำระตามสัญญาจำนองพร้อมด้วยดอกเบี้ยจนกว่าจะชำระเสร็จ

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินตามเอกสารท้ายคำร้องหมายเลข 5 จำนวน 13 รายการ รวมราคาประเมินทั้งสิ้น 17,275,000 บาท พร้อมดอกผลไปคืนหรือชดเชยคืนแก่ธนาคาร ท. ซึ่งเป็นผู้เสียหายแทนการสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน หากมีทรัพย์สินเหลือก็ขอให้ตกเป็นของแผ่นดินต่อไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 49, 51, 58

ศาลชั้นต้นนัดไต่สวนและประกาศตามกฎหมายแล้ว

ผู้คัดค้านที่ 1 ยื่นคำคัดค้านขอให้ถอนคำสั่งอายัดและคืนทรัพย์สินให้แก่ผู้คัดค้านที่ 1 ตามมาตรา 51/1 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ผู้คัดค้านที่ 2 ยื่นคำคัดค้านและแก้ไขคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง และคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้คัดค้านที่ 2 ในฐานะผู้รับซื้อฝาก หากต้องนำทรัพย์สินรายการนี้ไปคืนหรือชดเชยคืนแก่ผู้เสียหาย ขอให้คืนเงิน 1,900,000 บาท อันเป็นราคาค่าสินไถ่จากการขายฝากพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ 10 พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้คัดค้านที่ 2

ผู้คัดค้านที่ 3 และที่ 4 ยื่นคำคัดค้านขอให้นำทรัพย์สินที่ยึดไปคืนหรือชดเชยคืนแก่ผู้คัดค้านที่ 3 และที่ 4

ผู้คัดค้านที่ 5 ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้องหรือมีคำสั่งให้คุ้มครองสิทธิของผู้คัดค้านที่ 5 ในฐานะเป็นผู้รับประโยชน์ในที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง และหากมีการบังคับขายทอดตลาดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ขอให้ผู้คัดค้านที่ 5 ได้รับชำระหนี้เงินกู้จากการขายทอดตลาดจนครบก่อนตามสิทธิเจ้าหนี้บุริมสิทธิตามกฎหมาย

ผู้คัดค้านที่ 6 และที่ 7 ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้องและคืนทรัพย์สินให้แก่ผู้คัดค้านที่ 6 และที่ 7

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.5 รายการที่ 1 ถึงที่ 7 ที่ 10 และที่ 11 พร้อมดอกผล (หากมี) ไปคืนหรือชดเชยให้แก่ธนาคาร ท. ผู้เสียหาย ให้นำทรัพย์สินรายการที่ 12 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระสินไถ่แก่ผู้คัดค้านที่ 1 เป็นเงิน 1,620,000 บาท หากมีเงินเหลือให้คืนแก่ผู้เสียหาย แต่หากขายทอดตลาดได้เงินไม่ถึงจำนวนดังกล่าว ส่วนที่ขาดให้เป็นพิกัดกันไป ให้นำทรัพย์สินรายการที่ 8 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระสินไถ่แก่ผู้คัดค้านที่ 2 เป็นเงิน 1,900,000 บาท หากมีเงินเหลือให้คืนแก่ผู้เสียหาย แต่หากขายทอดตลาดได้เงินไม่ถึงจำนวนดังกล่าว ส่วนที่ขาดให้เป็นพิกัดกันไป ให้นำทรัพย์สินรายการที่ 9 ออกขายทอดตลาดโดยปลอดจำนองนำเงินไปคืนให้แก่ผู้เสียหายก่อนผู้คัดค้านที่ 5 เป็นเงิน 630,000 บาท ส่วนที่เหลือให้นำไปชำระหนี้ผู้คัดค้านที่ 5 จนกว่าจะครบถ้วนตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ผบ. 462/2563 ของศาลจังหวัดนครปฐม หากยังมีเหลือให้นำไปชดเชยคืนแก่ผู้เสียหาย แต่หากขายทอดตลาดได้เงินไม่ถึงจำนวนที่ต้องนำไปคืนให้แก่ผู้เสียหายและนำไปชำระหนี้ให้แก่ผู้คัดค้านที่ 5 ตามลำดับ ส่วนที่ขาดให้เป็นพิกัดกันไป แต่ไม่ตัดสิทธิผู้คัดค้านที่ 5 ในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินอื่น ๆ ของนางสาวฉนิษฐาพัชรและนายศรีเมือง ในพื้นที่ยังขาดอยู่จนกว่าจะได้รับชำระหนี้ครบถ้วนตามคำพิพากษาในคดีดังกล่าว และให้นำทรัพย์สินรายการที่ 13 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระสินไถ่แก่ผู้คัดค้านที่ 6 และที่ 7 เป็นเงิน 3,000,000 บาท หากมีเงินเหลือให้คืนแก่ผู้เสียหาย แต่หากขายทอดตลาดได้เงินไม่ถึงจำนวนดังกล่าว ส่วนที่ขาดให้เป็นพิกัดกัน ทั้งนี้ หากผู้เสียหายได้รับชดเชยค่าเสียหายคืนครบจำนวน 56,669,970.44 บาท แล้ว ส่วนที่เหลือให้ตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 51 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 49 วรรคหก คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ผู้คัดค้านที่ 3 ถึงที่ 5 อุตธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้นำทรัพย์สินรายการที่ 9 ออกขายทอดตลาดโดยปลอดจำนองนำเงินไปชำระหนี้ให้แก่ผู้คัดค้านที่ 5 ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ผบ. 462/2563 ของศาลจังหวัดนครปฐม โดยคิดดอกเบี้ยได้จนถึงวันขายทอดตลาดทรัพย์สินเสร็จ หากยังมีเหลือให้นำเงินดังกล่าวพร้อมดอกผลไปใช้คืนแก่ผู้เสียหาย นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น คืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ส่วนที่เกินกว่า 200 บาท ให้แก่ผู้คัดค้านที่ 5 ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์นอกจากนี้ให้เป็นพับ

ผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ 5 ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ฎีกาโต้แย้งกันรับฟังเป็นยุติว่า นางสาวฉนิษฐาพัชร เป็นลูกจ้างทำยี่นั้งสำนักงานพระคลังข้างที่ มีหน้าที่ทำบัญชีรายรับรายจ่ายของมูลนิธิ อ. ได้จัดทำบันทึกขออนุมัติจ่ายเงินพระราชทานทุนส่งเสริมบัณฑิตและใบถอนเงินเสนอนาย ก. และนาย พ. เพื่อลงนามในบันทึกการขออนุมัติจ่ายเงินและใบถอนเงินจากบัญชีของมูลนิธิ อ. ธนาคาร ท. เลขที่บัญชี 401061xxxx นำไปมอบให้แก่ผู้รับทุน หลังจากนาย ก. และนาย พ. ลงนามในบันทึกการขออนุมัติจ่ายเงินและใบถอนเงินดังกล่าวแล้ว นางสาวฉนิษฐาพัชรได้แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนเงิน หรือทำการปลอมลายมือชื่อนาย ก. และนาย พ. ในใบถอนเงิน ซึ่งเป็นการปลอมเอกสารสิทธิเมื่อระหว่างวันที่ 3 มิถุนายน 2552 ถึงวันที่ 7 มิถุนายน 2561 แล้วนำใบถอนเงินดังกล่าวไปถอนเงินจากธนาคาร ท. ผู้เสียหาย ทำให้ผู้เสียหายหลงเชื่อให้ถอนเงินออกจากบัญชีเงินฝากของมูลนิธิ อ. 56,669,970.44 บาท นางสาวฉนิษฐาพัชรนำเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดไปซื้อทรัพย์สินให้แก่ตนเอง เครื่องอุปโภคบริโภค และคนใกล้ชิด คณะกรรมการธุรกรรมพิจารณารายงานและข้อมูลการทำธุรกรรมประกอบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่าง ๆ แล้ว มีมติให้พนักงาน

เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตรวจสอบการทำธุรกรรมของนางสาวณิชาพัชรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แล้วตรวจยึดและอายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวรวม 15 รายการ คณะกรรมการธุรกรรมประชุมแล้วมีมติว่าทรัพย์สินที่ยึดและอายัดไว้ชั่วคราว 13 รายการ รวมราคาประเมินทั้งสิ้น 17,275,000 บาท พร้อมดอกผลเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมเอกสารสิทธิ หลักทรัพย์ และฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา อันมีลักษณะเป็นปกติธุระ เป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 (14) (18) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และมีมติให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขอให้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน แต่เนื่องจากมีผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน จึงมีมติให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขอให้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินพร้อมดอกผลไปคืนหรือชดใช้คืนแก่ผู้เสียหายแทนการสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน หากยังมีทรัพย์สินเหลือก็ขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน สำหรับทรัพย์สินรายการที่ 1 ถึงที่ 3 ที่ 7 ที่ 10 และที่ 11 ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติตามคำสั่งศาลชั้นต้นว่า ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ส่วนทรัพย์สินรายการที่ 9 ที่ดินโฉนดเลขที่ 112713 พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่ 48/438 มีผู้คัดค้านที่ 5 เป็นผู้รับจำนองโดยสุจริตและมีคำตอบแทน แต่ทรัพย์สินดังกล่าวมีทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดรวมอยู่ด้วยเป็นเงิน 630,000 บาท และคดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินรายการที่ 12 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่ผู้คัดค้านที่ 1 รายการที่ 8 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่ผู้คัดค้านที่ 2 และรายการที่ 13 ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่ผู้คัดค้านที่ 6 และ ที่ 7 ผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ 1 ที่ 2 ที่ 6 และที่ 7 ไม่อุทธรณ์ คดีระหว่างผู้ร้องกับผู้คัดค้านที่ 1 ที่ 2 ที่ 6 และที่ 7 จึงยุติไปตามคำสั่งศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำสั่งของศาลชั้นต้นที่มีคำสั่งให้นำทรัพย์สินรายการที่ 4 ถึงที่ 6 พร้อมดอกผล (หากมี) ไปคืนหรือชดใช้ให้แก่ผู้เสียหาย ผู้ร้องไม่ฎีกาในส่วนนี้ ส่วนผู้คัดค้านที่ 3 และ ที่ 4 ไม่ได้รับอนุญาตให้ฎีกา คดีระหว่างผู้ร้องกับผู้คัดค้านที่ 3 และที่ 4 จึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า ผู้คัดค้านที่ 5 มีสิทธิได้รับเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินรายการที่ 9 ก่อนนำเงินไปชดใช้คืนหรือชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายหรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 52 วรรคหนึ่ง (ที่แก้ไขใหม่) บัญญัติว่า "ในกรณีที่ศาลเห็นว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ถ้าศาลได้ส่วนคำร้องของผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา 50 วรรคสอง แล้วเห็นว่าฟังขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งให้นำทรัพย์สินไปคืนหรือชดใช้คืนหรือชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา 49/1 หรือสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 51 โดยจะกำหนดเงื่อนไขด้วยก็ได้" เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านที่ 5 เป็นผู้รับจำนองทรัพย์สินรายการที่ 9 โดยสุจริตและมีคำตอบแทน ผู้คัดค้านที่ 5 จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยสุจริตและมีคำตอบแทน ผู้คัดค้านที่ 5 ย่อมได้รับการคุ้มครองสิทธิของตนก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งให้นำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไปคืนให้แก่ผู้เสียหายหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน ตามมาตรา 52 วรรคหนึ่ง (ที่แก้ไขใหม่) จึงต้องนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินรายการที่ 9 ไปชำระหนี้ให้แก่ผู้คัดค้านที่ 5 ก่อนนำเงินไปคืนให้แก่ผู้เสียหาย ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้นำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไปชำระหนี้ให้แก่ผู้คัดค้านที่ 5 ก่อนผู้เสียหายนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านที่ 5 ว่า ผู้คัดค้านที่ 5 มีสิทธิได้รับชำระดอกเบี้ยของหนี้ที่ค้างชำระจนกว่าจะชำระเสร็จหรือไม่ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 715 บัญญัติว่า "ทรัพย์สินซึ่งจำนองย่อมเป็นประกันเพื่อการชำระหนี้กับทั้งค่าอุปกรณ์ต่อไปด้วย คือ (1) ดอกเบี้ย..." โดยไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสียตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยของหนี้ที่ค้างชำระจนถึงวันขายทอดตลาดเท่านั้น นอกจากนี้ ศาลจังหวัดนครปฐมมีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ผบ.462/2563 ของศาลจังหวัดนครปฐม ให้ผู้คัดค้านที่ 5 ได้รับดอกเบี้ยนับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ การกำหนดให้ผู้คัดค้านที่ 5 ได้รับดอกเบี้ยจนถึงวันขายทอดตลาดนั้น ย่อมไม่ชอบด้วยเหตุผลในการที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น ผู้คัดค้านที่ 5 ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียในฐานะผู้รับจำนองทรัพย์สินรายการที่ 9 ย่อมได้รับความคุ้มครองสิทธิตามมาตรา 715 (1) และตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้นำเงินไปชำระหนี้แก่ผู้ตัดค้ำที่ 5 ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ผบ. 462/2563 ของศาลจังหวัดนครปฐม พร้อมดอกเบี้ยจนกว่าจะชำระเสร็จ นอกจากนี้ก็แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

—

หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกา

แผนก

หมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้น

หมายเหตุ